QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 11 ta' Diċembru, 2023

Numru 23

Rikors Numru 1342/23TA
Fl-atti ta' mandat ta' sekwestru 1978/2023:

Aġenzija tas-Sistema ta' Infurzar Lokali

vs

Sonia Vella

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Sonia Vella (ir-rikorrenti) tal-24 ta' Novembru 2023;

Rat ir-risposta tal-Aġenzija tas-Sistema tal-Infurzar Lokali (l-intimata Aġenzija) tal-4 ta' Diċembru 2023;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha;

Rat li r-rikors thalla għal-lum għal digriet.

Punti ta' fatti

L-intimata Aġenzija qegħda tfittex li tirkupra ammont sostanzjali ta' multi fejn ir-rikorrenti kienet instabet ħatja mill-Kummissarju tal-Ġustizzja ta' numru mhux żgħir ta' rejati (Ara l-kwantita' kbira ta' deċiżjonijiet esebiti mill-intimata Aġenzija).

Ir-rikorrenti qed tikkontendi li diġa' kien hemm tentattiv da parti tal-Aġenzija intimata biex tiġbor dawn il-multi li jammontaw għal €18,440.03 permezz ta' mandati esekuttiv preċedenti pero' ġie miċħud peress li ma kienux ġew osservati d-dettami tal-artikolu 274(3) tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta (a' fol 3).

B'dawn il-proċeduri, ir-rikorrenti qegħda għal darba oħra topponi għat-talbiet tal-intimata Aġenzija għaliex qed tinsisti li s-sentenzi tal-Kummissarju tal-Ġustizzja minkejja li ġew esebiti mal-att li jirrendi titolu esekuttiv ma humiex kopji legali skont il-liġi.

Punti ta' Liġi

Permezz ta' din il-proċedura, is-Soċjeta' rikorrenti qegħdha titlob li l-mandat odjern jiġi imħassar abbażi ta' dak li jipprovdi l-artikolu 281 tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta. Dan l-artikolu jiddisponi hekk:

"(1) Mingħajr preġudizzju għal kull jedd ieħor taħt din il-liġi jew xi liġi oħra, persuna kontra min jinħareġ att eżekuttiv jew xi persuna oħra interessata, tista' tagħmel rikors li jkun fih is-sottomissjonijiet kollha li tista' tkun tixtieq tagħmel flimkien mad-dokumenti kollha li jsostnu r-rikors lil dik il-qorti li tkun ħarġet dak l-att fejn titlob li l-att eżekuttiv jitħassar, sew għal kollox jew f'parti minnu biss, għal raġuni valida skont il-liġi.

(2) Ir-rikors għandu jiġi notifikat lill-parti opposta li, fi żmien għaxart ijiem, għandha tippreżenta risposta li jkun fiha s-sottomissjonijiet kollha li tista' tkun tixtieq tagħmel flimkien mad-dokumenti kollha li jsostnu r-risposta li tista' tippreżenta: Iżda l-qorti tista', f'każijiet urġenti, tirriduċi l-perjodu msemmi f'dan is-subartikolu. Fin-nuqqas ta' din l-oppożizzjoni, il-qorti għandha tilqa' t-talba.

(3) Il-qorti għandha tiddeċiedi dwar ir-rikors wara s-smigħ tal-partijiet, u kull xiehda li jidhrilha xierqa, jekk taħseb hekk, u dan <u>mhux iktar tard minn perjodu ta' xahar mill-jum tal-preżentata.Appell minn digriet</u>.

(4) Appell minn digriet mogħti taħt is-subartikolu (3) jista' jsirb'rikors fi żmien sitt ijiem minn meta d-digriet jinqara fil-qorti bil-miftuħ. Il-Qorti tal-Appell għandha tappunta dan l-appell għas-smigħ fi żmien xahar minn meta d-digriet jinqara' fil-qorti bil-miftuħ u dan għandu jiġi deċiż fi żmien tliet xhur mid-data tal-appuntament għas-smigħ.

(5) Il-garanzija msemmija fl-artikolu 249 ma tinħtieġx fil-każijiet imsemmija fis-subartikolu ta' qabel dan." (emfazi tal-Qorti).

A propositu ta' dan l-artikolu, din il-Qorti ma tħossx li hija ħaġa xejn sewwa, li rikors bħal dan irid ikun deċiż fi żmien xahar <u>mill-presentata tar-rikors</u>. Fi żmien xahar <u>mill-presentata</u> irid ikun notifikat ir-rikors lill-parti l-oħra, li mhux garantit li dan isir b'faċilita', u jrid jingħata ukoll żmien lill-parti intimata biex tagħmel risposta. Dan huwa terminu irraġjonevoli għall-aħħar għaliex ix-xahar mhux faċilment dejjem jista' jintlaħaq. Din il-Qorti temmen, li għandu jkun hemm intervent leġislattiv f'dan ir-rigward biex it-terminu ta' xahar jibda jiddekorri minn notifika tal-parti l-oħra, bħal ma jiġri fil-każ ta' mandat ta' inibizzjoni (ara art 875 tal-Kap 12).

Irid jingħad, li r-raġunijiet għal fejn jista' jintalab it-tħassir taħt dan l-artikolu twessgħu permezz ta' Sentenzi riċenti u m'għadhiex kif kienet il-posizzjoni sa ftit żmien ilu, fejn ir-raġunijiet kienu ristretti ħafna. Di fatti il-**Qorti tal-Appell fid-digriet Vincent Gauci vs Dr. Albert Fenech mogħti fis-27 ta' Marzu, 2020**, għamlitha ċara li kienet qiegħda titbiegħed mill-pożizzjoni ristrettiva u magħluqa meħuda mill-**Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fid-digriet Edward Pace et vs Michael Sultana tal-5 ta' Mejju, 2005**. Il-Qorti tal-Appell saħqet li l-artikolu 281 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta jista' jiġi użat mhux biss fejn l-att esekuttiv ikun inħareġ minn qorti żbaljata jew meta jekk ikun hemm xi difett fil-forma. Dan għaliex il-kliem "*għal raġuni valida skont il-liġi*" huma żgur iktar wesgħin minn dawk iż-żewġ każijiet.

Bħala punt ta' importanza legali, irid ukoll jiġi puntwalizzat li kwistjonijiet ta' natura proċedurali huma ta' ordni pubbliku u li ebda Qorti ma tista' titbiegħed lill-hinn minn dak li trid il-proċedura (Ara **Sentenza fl-ismijiet Kummissarju tat-Taxxi Interni -vs- Medairco Ltd deċiża fil-11 ta' Novembru 2011).**

Konsiderazzjonijiet

L-ilment ewlieni tar-rikorrenti hu fis-sens li s-Sentenzi tal-Kummissarju tal-Ġustizzja li ġew esebiti sabiex jiġu reżi esekuttivi xorta ma jissodisfawx dak li jrid l-artikolu 274(3) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta li jiddisponi hekk:

"*Fejn it-titolu eżekuttiv ikun ta' xort'oħra milli sentenza tal-qorti li lilha hi magħmula t-talba, kopja tal-istess titolu u tal-att li fih in-notifika, fejn l-istess notifika hi meħtieġa skont l-artikolu 256, għandhom jiġu ppreżentati flimkien mat-talba*". (Emfażi tal-Qorti).

L-emfażi hija kjarament indikattiva li fejn si tratta ta' titolu msejjes fuq Sentenza ta' Qorti żgur ma hemmx bżonn li dawn ikunu legali għaliex il-Qorti tista' dejjem *marte propio* tieħu konjizzjoni tagħhom f' kull ħin soġġett dejjem li jkunu tassew ingħataw u li ai fini ta' esekuzzjoni tat-titolu dik is-Sentenza tkun marret in ġudikat.

Min-naħa l-oħra l-intimata Aġenzija qed targumenta li dak li intalab imnissel mill-Kap 291 tal-Liġijiet ta' Malta (L-Att Dwar il-Kummissarji tal-Ġustizzja) u

mhux taħt xi provvediment taħt il-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Għalhekk *lex specjalis derogat generali* li jfisser li huma l-provvedimenti ta' dan l-Att li japplikaw u mhux dawk taħt il-Kap 12 li hija liġi ġenerali.

Il-Qorti eżaminat sewwa dak li jipprovdi il-Kap 291 u jirriżultalha li skont artikolu 10(5) ta' dan l-Att "l-ammont tal-penali jkun dovut u għandu jitħallas lill-Gvern, jew meta l-ammont tal-penali jkun dovut lil Kunsill Lokali skont l-Att dwar Gvern Lokali, bħala dejn ċivili, likwidat u ċert, u jista' jiġi miġbur mir-Reġistratur tal-Qrati jew mill-Kunsill Lokali, skont il-każ. L-ordni msemmija fis-subartikolu (2) għandha tikkostitwixxi titolu eżekuttiv skont u għal finijiet tat-Titolu VII tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili" (Emfażi tal-Qorti).

Issa subartikolu 2 tal-artikolu għaxra kwantu jirrigwarda din l-ordni jistabilixxi hekk: "*Iżda meta l-Kummissarju jiddeċiedi li l-persuna imputata ikkommettiet ir-reat skedat speċifikat fl-akkuża, għandu jordna li fil-każ li l-imputat ma jħallasx il-multa jew ammenda fi żmien xahar minn meta l-każ jiġi deċiż finalment, l-istess imputat għandujħallas penali ta' ħdax-il euro u ħamsa u sittin ċenteżmu (11.65) flimkien mal-multa jew ammenda pagabbli*".

Issa kull Sentenza esebita fiha hemm ċar ordnat li "*U ai termini ta' artikolu 10(2) tal-Kap 291 tal-Ligijiet ta' Malta jordna li f'kaz li l-imputat/a ma jhallasx l-ammenda fi zmien xahar minn meta l-kaz ikun deciz definittivament*

ghandu/ghandha jhallas/thallas ***penali addizjonali*** *ta' €11,65."* (Emfażi tal-Qorti).

Issa skont il-kawżali tal-mandat *"l-ammont dovut rappresentanti penali kkundannat kontra l-intimat in segwitu ghal kontravenzjonijiet decizi kontra taghha mit-Tribunali lokali a' tenur tal-Kapitolu 291 tal-ligijiet ta' Malta liema penali jikkostitwixxu titolu esekuttiv skont il-ligi. Dan skont decizjonijiet hawn anness"* (Emfażi tal-Qorti). Dan ifisser li għalhekk li bis-saħħa tal-istess liġi specjali u cioe' bis-saħħa tal-artikolu 10(5), fil-każ ta' penali huwa applikabbli Titolu VII tat-Taqsima I tat-Tieni Ktieb tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, artikolu 274(3) tal-Kap tal-liġijiet ta' Malta.

Issa kif diġa' rilevat, l-artikolu 274(3) jiddispensa mill-ħtieġa tal-prova tal-awtentiċita' ta' dokument li jagħti titolu bis-saħħa ta' Sentenzi tal-Qrati biss u dan għal raġunijiet diġa' spjegati. Ergo kull dokument ieħor tassew irid ikun awtentikat u jkun jeħtieġ għalhekk li jkun legalizzat. Issa s-Sentenzi tat-Tribunali Lokali ma humiex Sentenzi ta' din il-Qorti u għalhekk jeħtieġu li jkunu awtentikati u legalizzati. Kwindi r-rikorrenti għandha raġuni valida skont il-liġi meta tgħid li dawn ma jissodisfawx il-vot tal-liġi.

Għalhekk din il-Qorti issib li r-rikorrenti għandha kawża ġusta u li r-rikors tagħha jimmerita li jkun milqugħ.

Provvediment

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq imsemmija din il-Qorti qed tilqa' t-talba tar-rikorrenti u tordna għalhekk it-tħassir tal-mandat esekuttiv numru 1978/2023 fl-ismijiet premessi, bl-ispejjes kontra l-intimata Aġenzija.

Imħallef Toni Abela

Deputat Reġistratur